KOMISJA
EUROPEJSKA

Strasburg, dnia 15.2.2022 r.
SWD(2022) 31 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

STRESZCZENIE SPRAWOZDANIA Z OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi:

Wniosek
ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające unijny program bezpiecznej łączności na lata 2023–2027

{COM(2022) 57 final} - {SEC(2022) 77 final} - {SWD(2022) 30 final}

Ocena skutków wniosku w sprawie budowy unijnego systemu globalnej bezpiecznej łączności opartej na infrastrukturze kosmicznej

A. Zasadność działań

Dlaczego należy podjąć działania? Na czym polega problem?

Megatrendy hiperłączności cyfrowej i transformacji technologicznej prowadzą do bezprecedensowego wzrostu popytu na usługi oparte na najnowocześniejszych technologiach, poprawiające bezpieczeństwo, ochronę i odporność. Szybko rozwijający się system międzynarodowy sprawia, że łączność satelitarna na świecie jest atutem strategicznym pod względem bezpieczeństwa i ochrony. Na szczeblu UE zapotrzebowanie na rządową łączność satelitarną rośnie w ujęciu ilościowym i ewoluuje pod względem jakościowym – w kierunku rozwiązań o większym bezpieczeństwie, małego opóźnienia i większej szerokości pasma. Głównym problemem jest zatem rozbieżność wynikająca z tych szybko zmieniających się potrzeb rządowych i braku dostępnych rozwiązań unijnych (zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim) w zakresie bezpiecznych, niezawodnych i zróżnicowanych usług łączności satelitarnej, w szczególności możliwych dzięki najnowocześniejszym technologiom średniej i niskiej orbity okołoziemskiej. Główne czynniki to wzrost poziomu zagrożeń hybrydowych i zagrożeń cyberbezpieczeństwa, zmieniający się charakter rządowych potrzeb w zakresie bezpiecznej łączności satelitarnej wskutek położenia nacisku na małe opóźnienie i globalny zasięg, a także brak zdolności opartej na aktywach kosmicznych, która umożliwiałaby zaspokajanie zmieniających się potrzeb. W największym stopniu oddziałuje to na podmioty rządowe państw członkowskich, co ma wpływ na bezpieczeństwo i ochronę wszystkich obywateli Unii. Ponadto bezpośrednio oddziałuje to na europejską przestrzeń kosmiczną (w tym New Space) i konkurencyjność przemysłu cyfrowego. Na szerszą skalę problem ten może wpłynąć na wiarygodność UE i jej państw członkowskich jako podmiotu odpowiedzialnego za bezpieczeństwo na arenie międzynarodowej.

Jaki jest cel inicjatywy?

Ogólnym celem inicjatywy jest ochrona suwerenności i bezpieczeństwa UE przez zwiększenie dostępności odpornych, globalnych, gwarantowanych i elastycznych rozwiązań w zakresie łączności satelitarnej opartych na unijnej bazie technologicznej i przemysłowej. Proponowana inicjatywa, uwzględniająca GOVSATCOM i EuroQCI UE oraz podejście oparte konkretnie na usługach, będzie w stanie zniwelować szereg luk w zakresie zdolności, głównie dla użytkowników rządowych, dzięki zapewnieniu rozwiązań o większym bezpieczeństwie, małego opóźnienia i większej szerokości pasma. W tym celu małe opóźnienie i większa szerokość pasma zostaną osiągnięte dzięki rozmieszczeniu aktywów wieloorbitalnych (na niskiej i średniej orbicie okołoziemskiej, jako uzupełnienie już istniejących rozwiązań na orbicie geostacjonarnej), a zwiększone bezpieczeństwo dzięki zastosowaniu kryptografii kwantowej (EuroQCI). Projektowanie systemu wraz ze stopniowym rozwojem i rozmieszczaniem mogłyby rozpocząć się od 2023 r. Rozmieszczenie pierwszych nowych satelitów i wykorzystanie istniejących zdolności w zakresie łączności satelitarnej umożliwiłoby świadczenie wstępnych usług i test kryptografii kwantowej na orbicie do roku 2024–2025. Pełne rozmieszczenie konstelacji w przestrzeni kosmicznej wraz ze zintegrowaną kryptografią kwantową umożliwiłoby osiągnięcie pełnej zdolności operacyjnej do 2027 r.

Na czym polega wartość dodana podjęcia działań na poziomie UE?

Cele proponowanej inicjatywy nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające indywidualnie, ponieważ skalę i globalny wymiar zmieniających się potrzeb i związanych z nimi kosztów można uwzględnić tylko na szczeblu UE. Działania i koordynacja na szczeblu UE pozwoliłyby uniknąć powielania wysiłków w Unii i państwach członkowskich oraz zwiększyłyby synergię między istniejącymi i przyszłymi zdolnościami, a także między społecznościami cywilnymi, społecznościami zajmującymi się przestrzenią kosmiczną i społecznościami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo. Doprowadziłoby to do lepszego wykorzystania istniejących zasobów, a tym samym do korzyści skali, zwiększenia bezpieczeństwa i odporności, w szczególności dzięki kryptografii kwantowej, do lepszego, nieprzerwanego zasięgu geograficznego oraz świadczenia szerszego wachlarza elastycznych usług. Wszyscy obywatele Unii odnieśliby dzięki temu bezpośrednie korzyści ze zwiększonej skuteczności operacyjnej inicjatywy.

B. Rozwiązania

Jakie warianty legislacyjne i nielegislacyjne rozważono? Czy wskazano preferowany wariant? Jak uzasadniono ten wybór lub jego brak?

Aby zniwelować różnice w przepustowości w zakresie świadczenia wymaganych usług rządowych, rozważono

następujące warianty strategiczne, które pozwolą na osiągnięcie celu w najbardziej efektywny i skuteczny sposób: po pierwsze rozważono, czy UE mogłaby kupować bezpieczne akredytowane usługi od sprawdzonych rozwiązań sektora publicznego lub prywatnego, obecnie ograniczonych do dostawców działających na rynkach zagranicznych (**wariant 3 – konstelacja spoza UE**). Mimo że unijny rynek usług satelitarnych jest już dobrze rozwinięty, nie ma obecnie unijnych dostawców, którzy byliby w stanie zaspokoić wszystkie rosnące i zmieniające się potrzeby rządów. Zakup usług od prywatnych źródeł spoza UE nie jest preferowanym wariantem z punktu widzenia bezpieczeństwa i strategicznej autonomii. Dlatego UE musi podjąć działania w celu zapewnienia świadczenia tych usług poprzez pełne finansowanie i zamówienie własnego systemu **(wariant 1 – w pełni publiczny)** lub ustanowienie partnerstwa publiczno-prywatnego (**wariant 2 – w formie umowy koncesji**). Ostatni wariant uznano za preferowany wariant, zapewniający właściwą równowagę między potrzebami państw członkowskich UE w zakresie bezpieczeństwa i niezawodności a obciążeniem finansowym związanym z wdrożeniem i eksploatacją systemu. Wariant ten umożliwiłby również partnerowi prywatnemu wdrożenie dodatkowych elementów infrastruktury w celu świadczenia usług komercyjnych.

Jak kształtuje się poparcie dla poszczególnych wariantów?

Wyniki konsultacji publicznych i dodatkowych ukierunkowanych konsultacji wykazały, co następuje:

- Szereg zainteresowanych stron z państw członkowskich przedstawiło pozytywne informacje zwrotne na temat wariantu dotyczącego partnerstwa publiczno-prywatnego, opierającego się na integracji istniejących zdolności GOVSATCOM UE, a także wskazówki dotyczące zobowiązań krajowych na rzecz rozwoju dodatkowych zdolności w zakresie łączności satelitarnej.
- Zainteresowane strony z sektora przemysłu, zarówno branża o ugruntowanej pozycji, jak i ekosystem New Space, opowiedziały się za modelem partnerstwa publiczno-prywatnego, mając na uwadze możliwość świadczenia dodatkowych usług komercyjnych, a tym samym inwestowania.
- Operatorzy konstelacji spoza UE poparli wariant 3, w którym Unia zamawiałaby usługi w ich systemach.

C. Skutki wdrożenia preferowanego wariantu

Jakie korzyści przyniesie wdrożenie preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?

Preferowany wariant pozwoliłby UE na uzyskanie unijnego systemu bezpiecznej łączności opartej na infrastrukturze kosmicznej przy niższych kosztach, ponieważ Unia dzieliłaby projekt, rozwój i wdrożenie z operatorem prywatnym. Zaangażowanie sektora prywatnego przynosi dodatkowe korzyści; konkurencja podczas procesu udzielania koncesji umożliwiłaby innowacyjne rozwiązania i zwiększyłaby konkurencyjność przemysłu UE. Ponadto koncesjonariusze będą wykorzystywali system do świadczenia usług komercyjnych, co będzie przynosiło dodatkowe korzyści sektorowi wykorzystania danych (*downstream*). Rozwój nowego systemu wniósłby znaczący wkład w gospodarkę przemysłową UE (zarówno dla podmiotów prywatnych w sektorze kosmicznym – *upstream*, jak i w sektorze wykorzystania danych – *downstream*), tworząc dodatkowe miejsca pracy i zwiększając wartość dodaną brutto europejskiego przemysłu kosmicznego. Obywatele skorzystaliby na zaletach technologicznych i niezawodności łączności satelitarnej. Ślad społeczny usług łączności satelitarnej może wykraczać poza kontekst ściśle rządowy i umożliwić zniwelowanie przepaści cyfrowej dzięki zapewnieniu szerokopasmowego dostępu do internetu na obszarach pozbawionych łączności.

Jakie są koszty wdrożenia preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?

Przybliżony rząd wielkości całkowitych kosztów infrastruktury wynosi 6 mld EUR. Łączenie środków finansowych w formie partnerstwa publiczno-prywatnego mogłoby mieć następującą strukturę: 4 mld EUR z sektora publicznego (UE i państw członkowskich) i 2 mld EUR z sektora prywatnego.

Jakie będą skutki dla przedsiębiorstw, MŚP i mikroprzedsiębiorstw?

Przemysł kosmiczny (w tym New Space): wspieranie innowacji w zakresie technologii w sektorze kosmicznym (*upstream*), rakiet nośnych i rozwiązań w sektorze wykorzystania danych (*downstream*), które pozwolą im na zwiększenie ich globalnej konkurencyjności. Przemysł cyfrowy: eksploatacja takiego systemu pozwoli operatorom telekomunikacyjnym czerpać korzyści ze zwiększonej przepustowości oraz niezawodnych i bezpiecznych usług. Ponadto wymiar handlowy umożliwi dotarcie usługom detalicznym do większej liczby klientów w całej UE. Wszystkie inne przedsiębiorstwa będą korzystać z bezpiecznej i niezawodnej łączności, dzięki czemu będą mogły świadczyć nowe usługi – mniej podatne na zagrożenia cyberbezpieczeństwa i zakłócenia w świadczeniu usług.

Czy przewiduje się znaczące skutki dla budżetów i administracji krajowych?

W preferowanym wariancie nie będzie znaczących skutków dla budżetów i administracji krajowych. Użytkownicy rządowi musieliby dostosować swoje urządzenia, aby móc korzystać z usługi. Nie wiąże się to jednak ze znacznymi inwestycjami.
Czy wystąpią inne znaczące skutki?
Preferowany wariant miałby pozytywny wpływ na globalną konkurencyjność europejskiego przemysłu kosmicznego, w szczególności w dziedzinie eksploatacji konstelacji wielorbitalnych i wielosatelitarnych. Ponadto UE poprzez kontrolę nad systemem w ramach preferowanego wariantu zapewniłaby, aby system ten był zaprojektowany i eksploatowany w sposób zrównoważony i zgodny z obowiązującymi normami w zakresie ochrony środowiska kosmicznego.
D. Działania następcze
Kiedy nastąpi przegląd przyjętej polityki?
System byłby oceniany co cztery lata z uwzględnieniem specjalnych kluczowych wskaźników efektywności istotnych dla jego zdolności do reagowania na zidentyfikowane luki w przepustowości, jeżeli chodzi o potrzeby użytkowników rządowych, gwarantowany i nieprzerwany dostęp do bezpiecznych rozwiązań w zakresie łączności satelitarnej, oraz z uwzględnieniem odpowiedniego poziomu niezależności od państw trzecich.